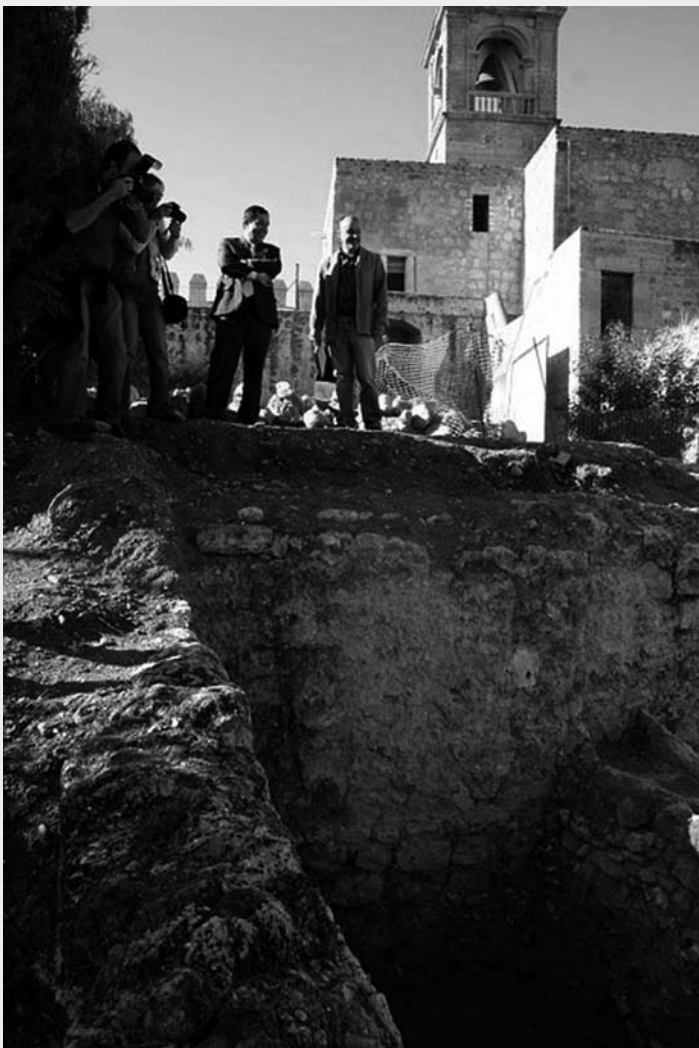

Euskalerria`Ren Egia: V Jakintzaren Edestia

(III).- *El vivo interès científico y literario despertado modernamente hacia las lenguas menos estudiadas antes, sirve de apoyo al interès político por las "pequeñas naciones", y éste no aprecia el diferente papel que representan las grandes lenguas hegemónicas y las que no tienen una sustantividad tan firme, por no tener un cultivo tan intenso y original como las otras, ni tan continuado y sin vacíos extensos":*

Etrusko`ak Griego`en izkitegia artuta Latiña sortu eben, Arno ta Tiber bitartean egoan izkuntz-bat`erri zentzun aundiko gorputza emon naian, gero Emilio`tar Kinto (K.a.239-169) Afro ta Publio`tar Terenzio (K.a. 185-159) eta Luzilio`tar Kaio`k (K.a. 160-104 ?), erinduten joan zirana, Mundu guztiko erri-gizarteak, jendekuntzazko izkuntza-lez on-artu dagian.

Pidal, ez da konturatuten baiña: "Latiña", danon arteko konpon-bidetik limurtagarrizko izkuntz-nausigo-lez agertu egin bazala, atzean ez ebala eukingo maltzurtasunezko guzurrik, ez da Menperatzaille-gaiztotasunik, erri-gizarteen artean limurtzaillezko sinis-bidetik sartuko zalako eta gaur, beste edestibaten aurrean egongo giñelako.

Gaurko erri-gizarteetan, bakoitza beren NORTASUN`ezko ekintzan JAINKOA`ri eskerrak emoten, askoz aurreratuago egongo giñalako, BERE`n BEREZTASUNEZKO LEGE`ak eskatzen dauskun-lez.

Baiña, Menperatzailletasunezko jendekuntzan asmatu ziran ekanduzko amets orreik, eta maltzurkeriz, bereztasunaren arrazoizko lege orde egia izan bezala odolkerizko-indarkerian sartzen asi ta iraun !!. Or gabiltz Mundu`ko erri-gizarteak 2.761`urte luzeetan, JAINKOA`ri begira odol-jarioz, gure Nortasunaren ordezkotako ardurak babesten.

Gure ARIMA`k Mundu-fisiko onetan gizatzen diranean, agerkizun fisiko-lez, neurtasunezko bizi baten ezartzen gara, BERE`n LEGE`ak ardurazko ordezkotzan sartzen gaitulako eta orren erantzun bidez ez gara izango POLITIKUAK-BA ?. Gaiñera, jakintsuak...., ordezkotako ardurai POLITIKA`ren izena ezarri ba-eutsoen ?.

JAINKOA`k, ez leikegu parkatuko sekula, NORTASUNA`ren ARDURAZKO-ORDEZKOTZAN alango uzkundera egiten badautsagu BERE`n LEGEA`ren agindu edo esanari.

Pidal`ek gaiñera, berak dauka bere buruan aurkaldi (contradicción) gogor-bat.

Adibidez, gaurko laterri erritar ezberdiñen artean, euren bereztasunen (características) gora-beran egiten dauan siko-azterketa onetan: "Ingles`ak,

gauzaren erabakitzean, beti gogoratzen dirala edo erabakitzen dabela egin baiño len". "Frantsesak, euren bizkor edo presadunezko arrokeriagaitik, sekula ez dabela erabakitzen, gauzak eginda agertu arte" eta "Española`k, euren zeregin-gabeko begiratzean, sekula ez dabela erabakitzen gauzak eginda joan diran arte".

Ez dau egiten Euskaldunen aipamenik, bera Europa zatituta dagoen laterri menperatzailetasunezko kaizertzakaz lilluratuta egon zalako, baiña gaur bizi bazan eta Euskerea ain maite eukinda berak esaten eban lez, EUSKADI beren ordezkotza arduratan ikusteagaz batera, ez zan konturatuko....., ORDEZKOTZA....., NORTASUNAREN ARDURAZKOA....., BAKARRIK DALA ?.

Pidal berak, gura ezin gabe esaten dau, Español bereiztasunaren gora-beran egiten dauan siko-azterbidean, Laterri oneik Nortasunaren Menperatzaileak diranak ez dirala zuzenbidekoak. Bizitzaren berezko antolamenduan, kontuan artu bear dan garrantzizko gauzarik aundiena: "ORDEZKARITZA, NORTASUNA`ren ARDU RAPEKOA DALA SINISTEA, EUREN EGINKIZU NETAN, EURAK BAKARRIK DIRALAKO JABE EGITEN DABEN GAUZATAN, MUNDU ONEN ZENTZUA, BERE`n LEGE`akaz OIÑARRI ORREITAN EZARRITA DAGOALAKO".

(IV).- "El flamenco, el estonio, el irlandes, el catalan... vienen a tomar un valor representativo de aspiraciones políticas; lenguas que nunca fueron de cultura, como el vasco, hacen desesperados esfuerzos por querer serlo y bastarse a sí mismas. En suma, se tiende a igualar en la consideración histórica las grandes lenguas de la cultura con las pequeñas y hasta con las antes no existentes como tales":

Pidal`ek bein eta berriz, bereztasunezko izkuntza`ren balio-gabetasuna osteratu egiten dau ezeren lotsa-barik, nortasun-gabeko Latin eta latin-kume orrei eman-aitasun edo ospe aundiena emoten dautselako.

Nik esaten dautsat, "maltzur ta guzurrezko lan ori egiteko ez zala bear ainbesteko jakituririk".

Bizitzan, bereztasuneko-legean eraikiten diran gauzak, maltzurtasunezko-guzurrean egiten direnak baiño, erreztasun aundiagoagaz ezereztu egiten diralako eta geiago, eurak jakinen-gaiñera erri-gizarteetako ekanduaren ordezkotza-jakintzan sortzen daberen naste-borrasteakaz.

Eta gure gaurko ekintzan, bereztasunezko erri-gizartearen edestian, bizitzaren antolamenduzko gauzak sasi-kaizertzakaz siniskerian egin eben-lez..., gaur demokrazizko ordezkotza-antolamenduan eta eurak egiten daberen menperatzailetasunezko eskabidez, gauzak frogapen edo siñezpideko bidetik argitu daiguzan sasi-denborak luzetzeko, bereztasunezko bidera eroateko alegiñean gabiltz.

Kostako jaku, 2.761`eko urteen okerra beren berezotasunaren lekura eroatea. Nai-ta gaur, berezko lege`ren aurka aiñ urrun joan garalako, bizi onen berezotasunezko-legeak premiña aundietan sartu, guzurrezko oker orreik ainbestekoak diralako.

Aunditasunaren ospeko menperatzaile-eritxi orreitan sakon sartuta.... Ez zan konturatuko....., berezko errien iltzaille zala ?. Eta gaur bizi ba`zan zer esango eban ?.

Dana dala esan onekaz emoten dautso amaiera arlo oneri: "Asi pues, durante los muchos siglos en que la fuerza centrífuga del localismo estuvo en auge, pues lo exigía el desarrollo de la vida nacional, un bilingüismo constitutivo, inextricable (difícil de desenredar, muy intrincado y confuso) se extiende por todas partes":

Ez dakit zer esango eban gaurko European sortzen danagaitik Laterri-meperatzaile eta alderdikertzko-katolikotasun oni buruz, baiña uste dot, burua nekez makurtuko ebala, maltzurrezko okerkerian esandakoak aundiak diralako, sei`garren idaz-lanetik aurrera ikusiko doguzenak.

ATUTXA`tar PAUL

ZORNOTZA`n 2.008`an JORRAILLA`ren 1`ean